

SADRŽAJ

PREDGOVOR	3
SKRAĆENICE	5
UVOD	7
POJAM OBLIGACIONOG PRAVA	7
PRVA GLAVA	9
IZVORI OBLIGACIONOG PRAVA	9
I. ZAKON KAO IZVOR OBLIGACIONOG PRAVA	9
II. OBIČAJI	12
III. SUDSKA PRAKSA	12
IV. PRAVNA NAUKA	12
DRUGA GLAVA	13
POJAM OBLIGACIJE	13
I. UOPĆE O OBLIGACIJI	13
II. HISTORIJSKI RAZVOJ OBLIGACIJE	14
III. PRAVNE KARAKTERISTIKE OBLIGACIJE	15
1. Obligacija je relativan odnos	15
2. Obligacija je imovinskopravni odnos	16
3. Sadržina obligacije	16
IV. SUBJEKTI OBLIGACIJE	17
V. RAZLIKA IZMEĐU OBLIGACIJE I OBLIGACIONOG ODNOSA	18
VI. ODNOS OBLIGACIONOG I STVARNOG PRAVA	19
TREĆA GLAVA	21
VRSTE OBLIGACIJA	21
I. VRSTE OBLIGACIJA S OBZIROM NA OBAVEZU DUŽNIKA	21
Pozitivne i negativne obligacije	21
II. VRSTE OBLIGACIJA S OBZIROM NA IZVOR NASTANKA OBAVEZE	23
1. Ugovorne obligacije	23

2.	Vanugovorne obligacije	23
a.	Prouzrokovanje štete	23
b.	Stjecanje bez osnove ili neosnovano obogaćenje	24
c.	Poslovodstvo bez naloga ili nezvano vršenje tuđeg posla	24
d.	Jednostrana izjava volje	24
III.	VRSTE OBLIGACIJA S OBZIROM NA BROJ LICA I DJELJIVOST PREDMETA	25
1.	Solidarne obligacije	25
a.	Pasivna solidarna obligacija	26
b.	Aktivna solidarna obligacija	33
2.	Djeljive i nedjeljive obligacije	35
IV.	VRSTE OBLIGACIJA S OBZIROM NA LIČNOST DUŽNIKA	36
	Lične i nelične obligacije	36
V.	VRSTE OBLIGACIJA PREMA DUŽINI TRAJANJA	37
	Trenutne i trajne obligacije	37
VI.	VRSTE OBLIGACIJA S OBZIROM NA ODREĐENOST RADNJE	38
	Individualne i generičke obligacije	38
	Rješenje slučaja:	40
VII.	VRSTE OBLIGACIJA S OBZIROM NA MNOŽINU PREDMETA	41
1.	Alternativne obligacije	41
2.	Fakultativne obligacije	44
a.	Fakultativno ovlaštenje na strani dužnika	44
b.	Fakultativno ovlaštenje na strani povjerioca	45
3.	Kumulativne obligacije	45
VIII.	POTPUNE I PRIRODNE OBLIGACIJE	46
1.	Zastarjele obligacije	47
2.	obligacije kod čijeg zaključenja nije poštovana određena (dokazna) forma	47
3.	obligacije iz dopuštene igre ili opklade ako predmet igre ili opklade nije predat	48
IX.	NOVČANE OBLIGACIJE (OBAVEZE)	48

ČETVRTA GLAVA 50

OSNOVNA NAČELA OBLIGACIONOG PRAVA 50

I.	Sloboda uređivanja ugovornih odnosa	50
II.	Savjesnost i poštenje	52
III.	Ravnopravnost strana	54
IV.	Zabrana zloupotrebe prava	55
V.	Načelo jednake vrijednosti davanja	56
VI.	Zabrana prouzrokovanja štete	57

VII. Dužnost ispunjenja obaveza	58
VIII. Pažljivo ponašanje u izvršavanju obaveza i ostvarivanju prava	59
IX. Primjena dobrih poslovnih običaja	60
X. Jedinstvenost reguliranja ugovornih odnosa	61
PETA GLAVA	63
PREDUGOVORNA ODGOVORNOST (culpa in contrahendo)	63
ŠESTA GLAVA	67
UGOVOR KAO IZVOR OBLIGACIJE	67
SEDMA GLAVA	71
OPĆI USLOVI ZAKLJUČENJA OBLIGACIONIH UGOVORA	71
I. POSLOVNA SPOSOBNOST UGOVORNIH STRANA	72
1. Poslovna sposobnost fizičkih lica	72
2. Poslovna sposobnost pravnog lica	74
II. SAGLASNOST VOLJA UGOVORNIH STRANA.	75
1. Ponuda	76
a. Ponuda u uporednom pravu	76
b. Ponuda u domaćem pravu	77
c. Pravna priroda ponude	82
d. Pravna dejstva ponude.	83
e. Rok prihvatanja ponude	86
2. Prihvatanje ponude	87
3. Vrijeme zaključenja ugovora.	89
4. Mjesto zaključenja ugovora	91
III. PREDMET UGOVORA.	92
1. Mogućnost predmeta ugovora	93
2. Dopuštenost predmeta ugovora	95
3. Određenost ili odredivost predmeta ugovora	96
IV. OSNOV UGOVORA	97
OSMA GLAVA	100
FORMA I TUMAČENJE UGOVORA	100
I. FORMA UGOVORA	100
II. TUMAČENJE UGOVORA	106
DEVETA GLAVA	108
VRSTE OBLIGACIONIH UGOVORA	108
I. JEDNOSTRANO I DVOSTRANO OBVEZNI UGOVORI.	108

II. TERETNI I DOBROČINI UGOVORI	110
III. FORMALNI I NEFORMALNI UGOVORI	111
IV. KONSENZUALNI I REALNI UGOVORI	111
V. KAUZALNI I APSTRAKTNI UGOVORI	112
VI. EKVIVALENTNI I ALEATORNI UGOVORI	113
VII. PREDUGOVOR I GLAVNI UGOVOR	114
VIII. IMENOVANI I NEIMENOVANI UGOVORI	115
IX. GLAVNI I SPOREDNI UGOVORI	116
X. TRAJNI I TRENUTNI UGOVORI	116
XI. LIČNI I NELIČNI UGOVORI	117
XII. GENERALNI I POSEBNI UGOVORI	117

DESETA GLAVA 119

ZASTUPANJE	119
I. UVOD	119
II. HISTORIJSKI RAZVOJ	120
III. VRSTE ZASTUPANJA	121
1. Ugovorno i zakonsko zastupanje	121
2. Neposredno i posredno zastupanje	122
IV. UČINAK ZASTUPANJA	123
V. ZLOUPOTREBA OVLAŠTENJA	126
1. Prekoračenje granica ovlaštenja	127
2. Zaključenje ugovora od strane neovlašćenog lica	128
a. Posljedice za zastupanog i drugu ugovornu stranu	128
b. Posljedice za zastupnika	130
VI. UGOVORNO ZASTUPANJE - PUNOMOĆ	132
1. Uvod	132
2. Vrste punomoći	134
3. Prestanak punomoći	135

JEDANAESTA GLAVA 136

POSEBNA DEJSTVA DVOSTRANIH UGOVORA	136
I. PROMIJENJENE OKOLNOSTI	136
II. PREKOMJERNO OŠTEĆENJE (laesio enormis)	138
III. ZELENŠKI UGOVOR	139

DVANAESTA GLAVA 140

SREDSTVA OBEZBJEĐENJA UGOVORA	140
I. STVARNA SREDSTVA OBEZBJEĐENJA UGOVORA	141
1. Kapara	141

2. Kaucija	143
3. Zaloga	144
II. LIČNA SREDSTVA OBEZBJEĐENJA UGOVORA	149
1. Ugovorna kazna	149
2. Jemstvo	152
3. Odustanica	157
4. Pravo zadržavanja	159
TRINAESTA GLAVA	162
UGOVOR U KORIST TREĆEG LICA	162
ČETRINAESTA GLAVA	165
POBIJANJE DUŽNIKOVIH PRAVNIH RADNJI	165
I. UVOD	165
II. USLOVI POBIJANJA	168
1. Opći uslovi pobijanja	168
a. Dospjelost potraživanja	168
b. Pravna radnja dužnika na štetu povjerioca	169
2. Posebni uslovi pobijanja	170
a. Določna paulijanska tužba (<i>actio Pauliana dolosa</i>)	171
b. Kulpozna paulijanska tužba (<i>actio Pauliana culposa</i>)	171
c. Porodična paulijanska tužba (<i>actio Pauliana familliaris</i>)	173
d. Kvazipaulijanska tužba	174
III. DEJSTVO POBIJANJA	175
PETNAESTA GLAVA	176
NEVAŽNOST UGOVORA	176
I. NIŠTAVI UGOVORI	177
II. POBOJNI UGOVORI	180
ŠESNAESTA GLAVA	184
RASKID UGOVORA	184
I. SPORAZUMNI RASKID	184
II. JEDNOSTRANI RASKID UGOVORA	186
1. Raskid ugovora zbog neispunjenja	187
a. Neispunjenje obaveze	188
b. Krivica dužnika	189
c. Naknadni rok	189
d. Obavještenje dužnika	190
2. Pravna dejstva raskida	191

SEDAMNAESTA GLAVA 192

PROUZROKOVANJE ŠTETE 192

I.	UOPĆE O PROUZROKOVANJU ŠTETE	192
II.	OPĆI USLOVI ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU	194
1.	Subjekti odgovornosti za štetu	194
2.	Protivpravna radnja	196
a.	Nužna odbrana	197
b.	Stanje nužde	198
c.	Dopuštena samopomoć	199
d.	Pristanak oštećenog	199
e.	Izvršenje dužnosti	200
3.	Štetna radnja	200
4.	Šteta	202
a.	Imovinska i neimovinska šteta	203
b.	Neposredna i posredna šteta	205
c.	Konkretna i apstraktna šteta	205
d.	Pozitivni i negativni ugovorni interes	206
5.	Uzročna veza između protivpravne radnje i štete	206
a.	Teorije o uzročnoj vezi	208
b.	Konkurencija uzroka	209

OSAMNAESTA GLAVA 211

RAZNE VRSTE ODGOVORNOSTI 211

I.	UGOVORNA I VANUGOVORNA ODGOVORNOST	211
II.	SUBJEKTIVNA I OBJEKTIVNA ODGOVORNOST	213
1.	Subjektivna odgovornost	214
2.	Objektivna odgovornost	217
a.	Uopće o objektivnoj odgovornosti	217
b.	Odgovorna lica	218
c.	Oslobađanje od objektivne odgovornosti	219
d.	Posebni slučajevi objektivne odgovornosti	221
1)	Odgovornost u slučaju nezgode izazvane motornim vozilom u pokretu	221
2)	Odgovornost proizvođača stvari sa nedostatkom	222
III.	ODGOVORNOST ZA DRUGOGA	222
1.	Odgovornost za maloljetnike	223
2.	Odgovornost za duševno bolesne i zaostale u umnom razvoju	224
3.	Odgovornost poslodavca za radnike	224
4.	Odgovornost pravnog lica za štetu koju prouzrokuje njegov organ	225
IV.	ODGOVORNOST VIŠE LICA ZA ISTU ŠTETU	226

V.	ODGOVORNOST PO OSNOVU PRAVIČNOSTI	227
VI.	POSEBNI SLUČAJEVI ODGOVORNOSTI	228
	1. Odgovornost usljed terorističkih akata, javnih demonstracija ili manifestacija	228
	2. Odgovornost organizatora priredbi	228
	3. Odgovornost zbog uskraćivanja neophodne pomoći	229
	4. Odgovornost u vezi sa obavezom zaključenja ugovora	229
	5. Odgovornost u vezi sa vršenjem poslova od općeg interesa	229
DEVETNAEST GLAVA		230
NAKNADA ŠTETE		230
I.	UOPĆE O NAKNADI ŠTETE.	230
II.	NAKNADA IMOVINSKE ŠTETE	231
	1. Uopće o naknadi imovinske štete	231
	2. Određivanje visine naknade štete	234
	3. Sniženje naknade	236
	4. Naknada u obliku rente	238
III.	NAKNADA NEIMOVINSKE ŠTETE	239
	1. Uopće o naknadi neimovinske štete	239
	2. Uspostava prijašnjeg stanja kao oblik naknade neimovinske štete	239
	3. Novčana naknada neimovinske štete	240
DVADESETA GLAVA		242
STICANJE BEZ OSNOVA (condictio sine causa)		242
I.	POJAM (Uopšteno, Uvod)	242
II.	PRETPOSTAVKE STICANJA BEZ OSNOVA	246
	1. Povećanje imovine	246
	2. Umanjenje imovine	247
	3. Uzročna veza između obogaćenja i osiromašenja	248
	4. Nepostojanje punovažnog pravnog osnova	249
III.	VRSTE STICANJA BEZ OSNOVA	250
	1. Plaćanje nedugovanog (condictio indebiti)	250
	2. Sticanje s obzirom na osnov koji je kasnije otpao (condictio ob causam finitam)	252
	3. Sticanje s obzirom na osnov koji se kasnije nije ostvario (condictio causa data ili condictio ob causam futuram)	253
	4. Upotreba stvari u tuđu korist	254
	5. Upotreba tuđe stvari u svoju korist	254
	6. Izdatak za drugog	255
IV.	OBIM VRAĆANJA	256

V. TUŽBA ZBOG STICANJA BEZ OSNOVA	258
---	-----

DVADESETPRVA GLAVA 260

POSLOVODSTVO BEZ NALOGA

(negotiorum gestio)	260
-------------------------------	-----

I. POJAM	260
--------------------	-----

II. RAZGRANIČENJE POSLOVODSTVA BEZ NALOGA PREMA SLIČNIM INSTITUTIMA	262
--	-----

1. Poslovodstvo bez naloga i ugovora o punomoćstvu	262
--	-----

2. Poslovodstvo bez naloga i sticanje bez osnova	262
--	-----

3. Poslovodstvo bez naloga i jednostrana izjava volje	263
---	-----

III. PRETPOSTAVKE POSLOVODSTVA BEZ NALOGA	263
---	-----

IV. OBAVEZE POSLOVOĐE BEZ NALOGA	267
--	-----

1. Obaveza obavješćavanja gospodara posla	267
---	-----

2. Obaveza poslovođe bez naloga da nastavi započeti posao	267
---	-----

3. Obaveza poslovođe da položi račun	268
--	-----

4. Obaveza poslovođe da ustupi gospodaru sve što je stekao vršeći posao	268
--	-----

V. PRAVA POSLOVOĐE BEZ NALOGA	269
---	-----

1. Pravo poslovođe da ga gospodar posla oslobodi svih obaveza	269
---	-----

2. Pravo poslovođe na naknadu troškova	269
--	-----

3. Pravo na naknadu za trud	270
---------------------------------------	-----

4. Pravo na naknadu štete	271
-------------------------------------	-----

5. Pravo na odnošenje dodataka	271
--	-----

VI. VRSTE POSLOVODSTVA BEZ NALOGA	271
---	-----

1. Nužno poslovodstvo bez naloga (negotiorum gestio necessaria)	271
--	-----

2. Korisno poslovodstvo bez naloga (negotiorum gestio utilis)	272
---	-----

3. Poslovodstvo protiv zabrane gospodara posla (negotiorum gestio contra voluntatem domini negotii)	274
--	-----

4. Nepravo poslovodstvo	275
-----------------------------------	-----

VII. NAKNADNO ODOBRENJE (RATI HABITIO)	275
--	-----

DVADESETDRUGA GLAVA 277

JEDNOSTRANA IZJAVA VOLJE 277

I. JAVNO OBEĆANJE NAGRADE	278
-------------------------------------	-----

1. Pojam i pretpostavke obećanja nagrade	278
--	-----

2. Opoziv obećanja nagrade	279
--------------------------------------	-----

3. Prestanak obaveze	280
--------------------------------	-----

II. VRIJEDNOSNI PAPIRI	280
----------------------------------	-----

1. Opće odredbe o vrijednosnim papirima	280
---	-----

2. Bitni sastojci vrijednosnih papira	282
---	-----

3.	Vrste vrijednosnih papira	283
a.	Papiri na donosioca	283
b.	Papiri na ime	284
c.	Papiri po naredbi	284
4.	Papiri slični vrijednosnim papirima.	285

DVADESETTREĆA GLAVA 286

DOCNJA (ZAKAŠNJENJE).	286
I. DUŽNIČKA DOCNJA.	286
1. Pretpostavke dužničke docnje	287
a) Neispunjenje obaveze.	287
b) Dospjelost obaveze	287
c) Opomena	288
2. Pravne posljedice dužničke docnje	289
3. Prestanak dužničke docnje	290
II. POVJERILAČKA DOCNJA.	290
1. Pretpostavke povjerilačke docnje.	291
2. Posljedice povjerilačke docnje	291

DVADESETČETVRTA GLAVA 293

ZASTARJELOST POTRAŽIVANJA.	293
I. POJAM.	293
II. VRIJEME ZASTARJELOSTI	299
1. Opći rok zastarjelosti	299
2. Posebni rokovi zastarjelosti.	301
III. ZASTOJ ZASTARIJEVANJA	310
IV. PREKID ZASTARIJEVANJA	311
V. ZASTARJELOST I PREKLJUZIJA	313

DVADESETPETA GLAVA 314

PROMJENA SUBJEKATA OBLIGACIJE.	314
I. UOPĆE O PROMJENI SUBJEKATA OBLIGACIJE	314
II. UGOVORNO USTUPANJE POTRAŽIVANJA (CESIJA)	317
1. Pojam cesije.	317
2. Predmet ustupanja.	320
a. Ustupanje budućih potraživanja	320
b. Djelimično ustupanje.	322
c. Potraživanja iz dvostrano obveznih ugovora	322
d. Forma ugovora o cesiji.	322
3. Zabrana ustupanja.	323
4. Prelaz sporednih prava	324

5.	Obavještenje dužnika o cesiji	325
6.	Zaštita dužnika (cesusa).	325
7.	Prebijanje potraživanja kao zaštita dužnika.	326
8.	Višestruko ustupanje	327
9.	Odnos cedenta i cesionara	328
	a. <i>Odgovornost za postojanje potraživanja</i>	328
	b. <i>Odgovornost za naplativost</i>	329
III.	POSEBNI SLUČAJEVI USTUPANJA POTRAŽIVANJA	329
1.	Ustupanje umjesto ispunjenja.	329
2.	Ustupanje radi naplaćivanja.	331
3.	Ustupanje radi obezbjeđenja	331
DVADESETŠESTA GLAVA		333
PROMJENA DUŽNIKA		333
I.	UOPĆE O PROMJENI DUŽNIKA	333
II.	PREUZIMANJE DUGA	333
1.	Uopće o preuzimanju duga	333
2.	Pravni učinci preuzimanja duga	336
	a. <i>Uopće o pravnim učincima</i>	336
	b. <i>Sporedna prava</i>	337
	c. <i>Prigovori preuzimaoca</i>	338
	d. <i>Slučaj kad je dug obezbjeđen hipotekom</i>	338
III.	PRISTUPANJE DUGU I PREUZIMANJE ISPUNJENJA	339
1.	Pristupanje dugu	339
2.	Preuzimanje ispunjenja	340
DVADESETSEDMA GLAVA		342
USTUPANJE UGOVORA		342
I.	UOPĆE O USTUPANJU UGOVORA	342
II.	PRETPOSTAVKE ZA VALJANOST USTUPANJA UGOVORA	344
1.	Sporazum o ustupanju ugovora	344
2.	Predmet sporazuma o ustupanju ugovora.	344
3.	Dvostrano obavezan ugovor	344
4.	Pristanak druge ugovorne strane	345
III.	PRAVNA DEJSTVA USTUPANJA UGOVORA	345
1.	Odnos između ustupioca i primaoca	346
2.	Odnos između ustupioca i druge ugovorne strane	346
3.	Odnos između druge ugovorne strane i primaoca	346
DVADESETOSMA GLAVA		348
ASIGNACIJA (UPUT)		348

I.	POJAM ASIGNACIJE	348
II.	DEJSTVO ASIGNACIJE	349
1.	Odnos između asignanta i asignata (odnos pokrića)	349
2.	Odnos između asignanta i asignatara (valutni odnos)	349
3.	Odnos između asignata i asignatara	350

DVADESETDEVETA GLAVA 351

PRESTANAK OBLIGACIJE 351

I.	UOPĆE O PRESTANKU OBLIGACIJA	351
II.	ISPUNJENJE	352
1.	Ko može ispuniti obavezu	352
2.	Personalna subrogacija	354
a.	Ugovorna subrogacija	354
b.	Sličnost i razlike između personalne subrogacije i cesije	356
c.	Zakonska subrogacija	357
3.	Predmet, vrijeme i mjesto ispunjenja	358
a.	Predmet ispunjenja	358
b.	Vrijeme i mjesto ispunjenja	359
4.	Uračunavanje ispunjenja	360
III.	PREBIJANJE (KOMPENZACIJA)	361
1.	Uopće o prebijanju	361
2.	Načini nastanka kompenzacije	362
3.	Dejstvo prebijanja	363
4.	Isključenje prebijanja	364
IV.	OSTALI NAČINI PRESTANKA OBLIGACIJE	364
1.	Oprost duga	364
2.	Prenov (Novacija)	365
3.	Sjedinjenje (Konfuzija)	367
4.	Nemogućnost ispunjenja	367
5.	Protek vremena, otkaz i smrt	368

KORIŠTENA LITERATURA 369

(brojevi iza određenog pojma označavaju broj stranice u knjizi) 372

SADRŽAJ 379